

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

**Ακολουθιακά Μοντέλα Συσχετισμένων
Δεδομένων Μάθησης**

Δίκτυα Hopfield

Recurrent Neural Nets (RNN)

Δίκτυα Long Short-Term Memory (LSTM)

καθ. Βασίλης Μάγκλαρης

maglaris@netmode.ntua.gr

www.netmode.ntua.gr

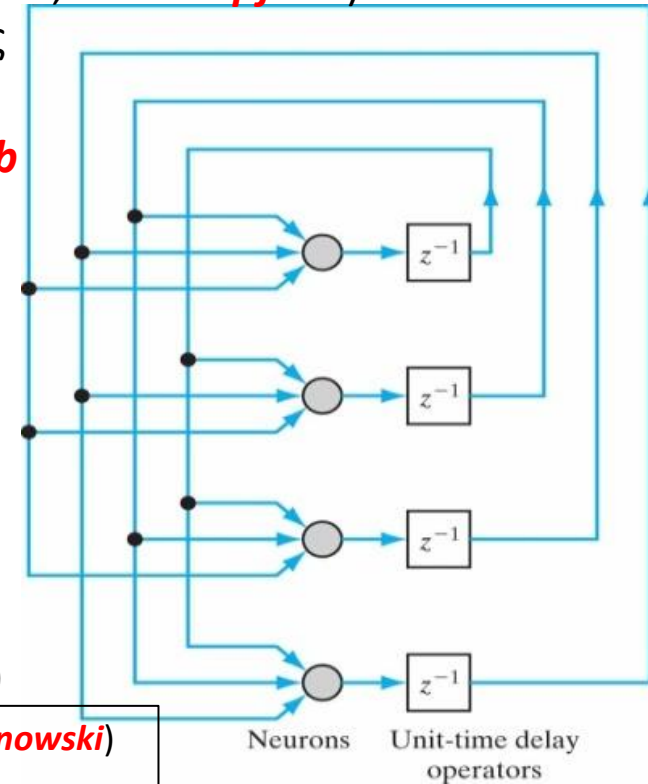
Αίθουσα 02, Νέα Κτίρια ΣΗΜΜΥ

Τρίτη 7/6/2022

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Ντετερμινιστικό Νευρωνικό Δίκτυο Hopfield (1982, John Hopfield)

- Νευρώνες δύο καταστάσεων ± 1 , **αναδρομικές** συμμετρικές συνάψεις $w_{ij} = w_{ji}$, $w_{ii} = 0$, **deterministic threshold activation** (sgn) & ισορροπία σύμφωνη με τον κανόνα **Hebb**
- Ρύθμιση παραμέτρων μέσω ελαχιστοποίησης μέσης τετραγωνικής απόκλισης εξόδου από **labels** στο δείγμα μάθησης (**supervised learning**)
- Πρώτη εφαρμογή για αναγνώριση προτύπων (π.χ. διάκριση χειρόγραφων αριθμών από παραμορφωμένα στοιχεία εισόδου με βάση δείγμα μάθησης **MNIST**)
- Βάση για ανάπτυξη αναδρομικών νευρωνικών μοντέλων με **συσχετισμένα ακολουθιακά δείγματα** (π.χ. ανάλυση & προβλέψεις χρονοσειρών, επεξεργασία λέξεων & κειμένων)

Στοχαστική Επέκταση: **Boltzmann Machine** (1985, **Geoffrey Hinton** & **Terry Sejnowski**)

Αποτελείται από K **Visible** και L **Hidden Neurons** με **συμμετρικές συνάψεις** $w_{ij} = w_{ji}$,

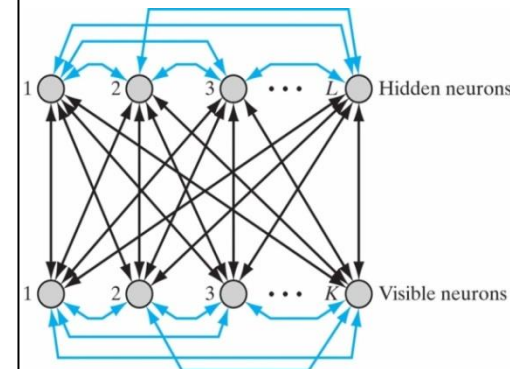
$w_{ii} = 0$, εν δυνάμει μεταξύ όλων των νευρώνων της **Boltzmann Machine** (BM)

Αποτελεί εξέλιξη του αναδρομικού δικτύου **Hopfield** με νευρώνες σε **δυναμικές**

καταστάσεις ± 1 σύμφωνα με ορισμένες **πιθανότητες** (**Stochastic Recurrent Network**)

Το δίκτυο συγκλίνει με **unsupervised learning** σε ισορροπία **Markov Random Field**:

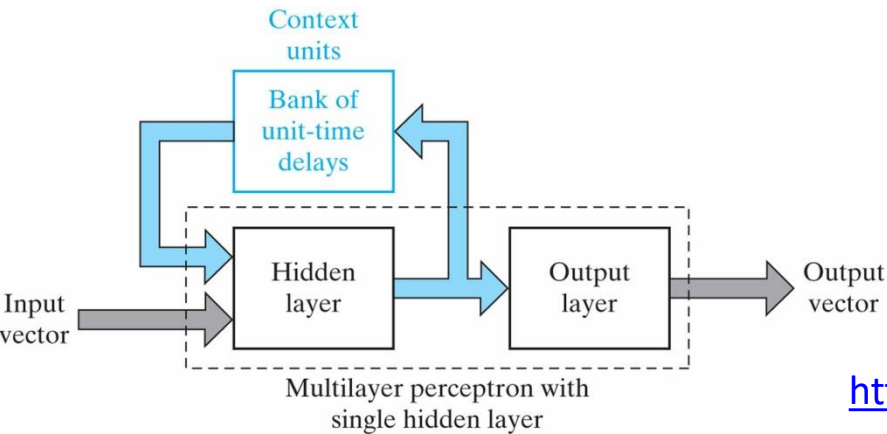
- Δυναμικά παραδείγματα **μάθησης** εισάγονται στα **Visible Nodes** και με **gradient ascent** ρυθμίζονται τα συναπτικά βάρη & οι **τελικές καταστάσεις όλων** των νευρώνων
- Δυναμικά στοιχεία **test** εισάγονται στα **Visible Nodes** και η **BM** αναπαράγει παρεμφερή δειγματικά στοιχεία (πάλι στα **Visible Nodes**) συμβατά με τις στατιστικές ιδιότητες του **δείγματος μάθησης** (**sampling, generative model**)
- Απλοποίηση της **BM** σε **Restricted Boltzmann Machines** (RBM) με μηδενικές συνάψεις μεταξύ νευρώνων του ίδιου επιπέδου (**visible & hidden**)

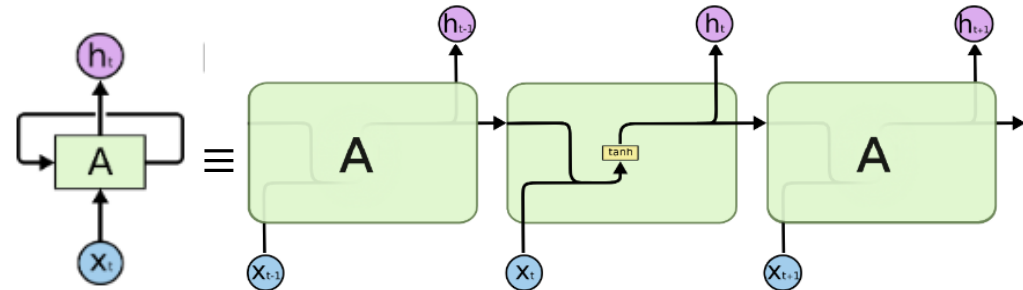
ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Αναδρομικά Νευρωνικά Δίκτυα - Recurrent Neural Networks (RNN) (1/2)

Simple Recurrent Network (SRN)

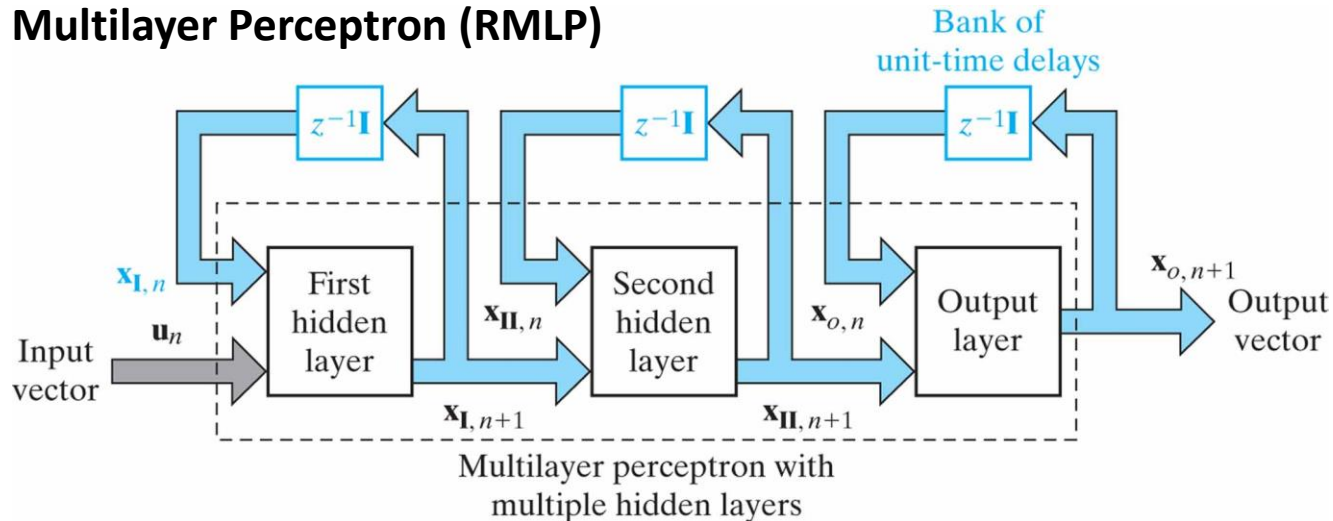
Ισοδύναμο Ανάπτυγμα SRN σε Μονοστρωματικά Νευρωνικά Δίκτυα

<http://colah.github.io/posts/2015-08-Understanding-LSTMs/>

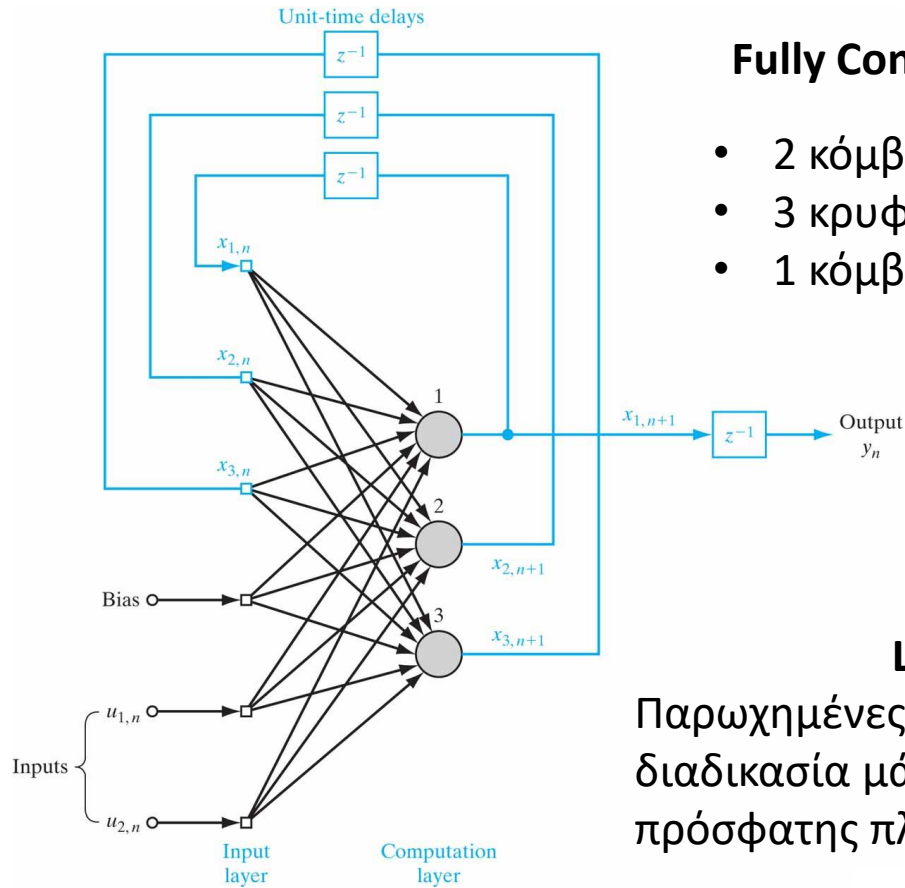
- A : Κρυφό στρώμα Νευρωνικού Δικτύου *Perceptron* με *Activation Function* $\tanh$ και έξοδο $\in [-1, +1]$
- x_t : Είσοδος στοιχείου στο A τη χρονική στιγμή t
- h_t : Κρυφή έξοδος του A τη χρονική στιγμή t

Recurrent Multilayer Perceptron (RMLP)

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Αναδρομικά Νευρωνικά Δίκτυα - Recurrent Neural Networks RNN (2/2)

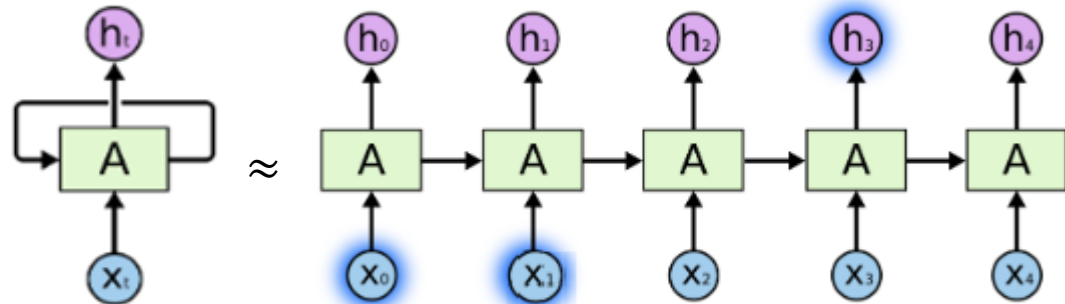

Fully Connected SRN

- 2 κόμβοι εισόδων
- 3 κρυφοί νευρώνες
- 1 κόμβος εξόδου

Long-Term Dependencies

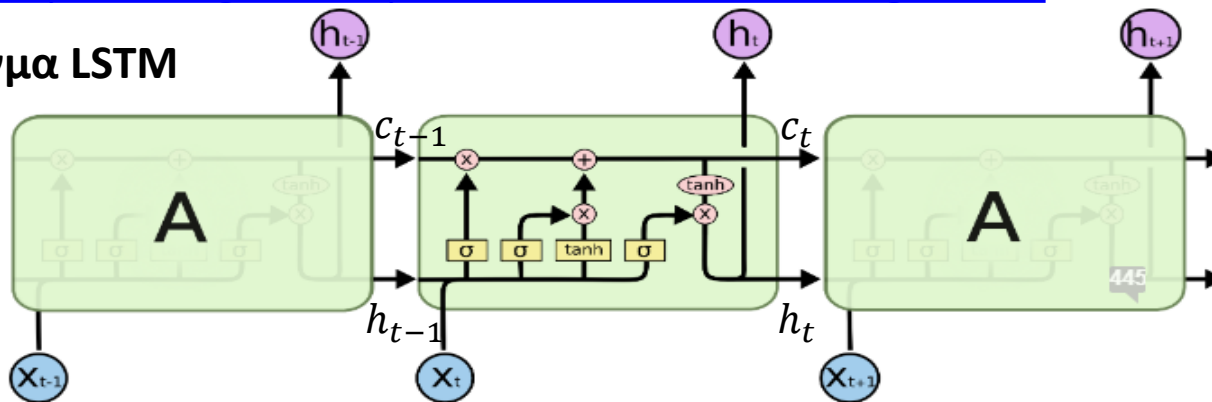
Παρωχημένες παλιές εισοδοι δυσκολεύουν τη διαδικασία μάθησης – ανάγκη για διατήρηση **μόνο** πρόσφατης πληροφορίας (π.χ. 5 χρονικές περίοδοι)

Long Short-Term Memory (LSTM) (1/3)

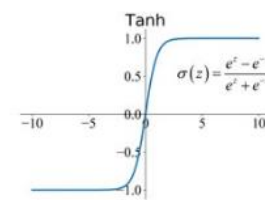
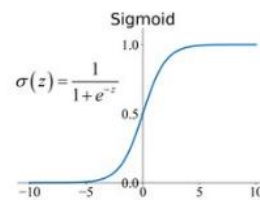
<http://colah.github.io/posts/2015-08-Understanding-LSTMs/>

Ισοδύναμο Ανάπτυγμα LSTM
με Cells in Tandem

The repeating module in an LSTM contains four interacting layers.

- x_t : Input vector of cell t
- c_t : **Cell State** vector ($c_{t-1} \rightarrow c_t$ αναδρομικά, ανάλογα με τα h_{t-1}, x_t και αν το επιτρέπουν οι θύρες ελέγχου - **Gates**)
- h_t : Hidden output vector of cell t
- σ : Sigmoid activation function $\sim \{0,1\}$ σε 3 **Gates** (**forget, input, output**) που ελέγχουν τη ροή πληροφορίας (π.χ. αποκόπτουν παρωχημένα στοιχεία)
- $\tanh$: Hyperbolic tan activation function για ρύθμιση **Cell State** σε τιμές $\in [-1,1]$

Δομή Control Gate **Hadamard** (point-wise) product

$$v = [v_1 \dots v_k]^T$$

$$v \circ b = [v_1 \times b_1 \dots v_k \times b_k]^T$$

$$b = [b_1 \dots b_k]^T = [\sigma(a_1) \dots \sigma(a_k)]^T$$

$$a = [a_1 \dots a_k]^T$$

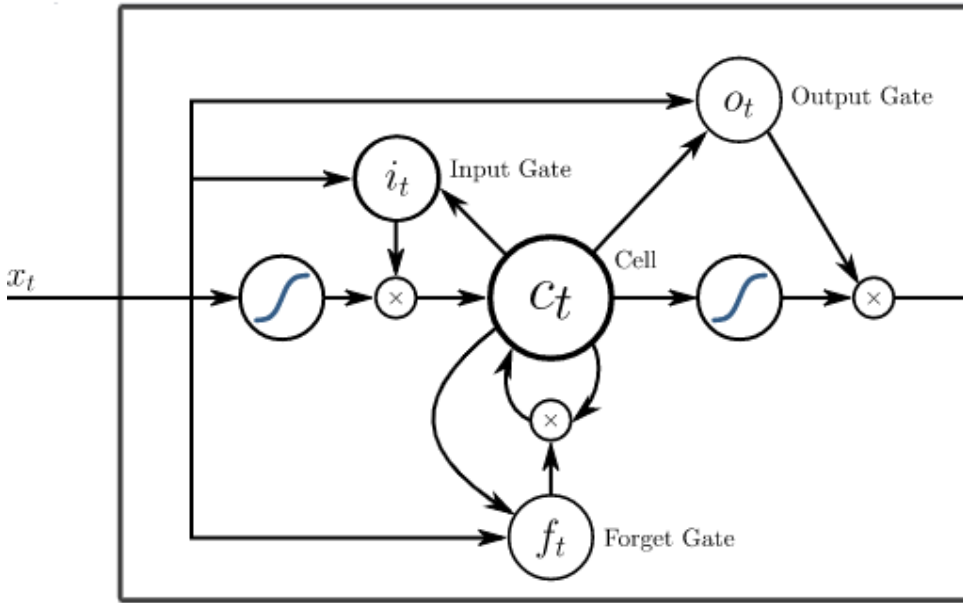
Sigmoid Function of vector $\sigma(a) = b$

$$a = [a_1 \dots a_k]^T \rightarrow b = \left[\frac{1}{1 + e^{-a_1}} \dots \frac{1}{1 + e^{-a_k}} \right]^T$$

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Long Short-Term Memory (LSTM) (2/3)

https://en.wikipedia.org/wiki/Long_short-term_memory

Αρχιτεκτονική Μονάδων LSTM

- Ρυθμιστικές λειτουργίες: **Input, Output, Forget Gates** (συνήθως νευρώνες με σιγμοειδή διέγερση)
- Memory **Cell** (αποθήκευση χρονικών εξαρτήσεων κατάστασης μέχρι ορίου λήθης, ρυθμιζόμενου από την *Forget Gate*)

Λειτουργίες Εισόδου/Εξόδου Μονάδων

$$f_t = \sigma_g(W_f x_t + U_f c_{t-1} + b_f)$$

$$i_t = \sigma_g(W_i x_t + U_i c_{t-1} + b_i)$$

$$o_t = \sigma_g(W_o x_t + U_o c_{t-1} + b_o)$$

$$c_t = f_t \circ c_{t-1} + i_t \circ \sigma_c(W_c x_t + b_c)$$

$$h_t = \sigma_h(o_t \circ c_t)$$

όπου

$$\sigma_g(a) = \frac{1}{1+e^{-a}}, \text{ *sigmoid function*, οριακά } \{0,1\}$$

$$\sigma_c(a) = \tanh(a), \text{ *hyperbolic tangent*, οριακά } \pm 1$$

$$\sigma_c(a) = \tanh(a), \text{ *hyperbolic tangent* ή } \sigma_h(a) = a$$

◦ : **Hadamard** (point-wise) product

Ορισμοί Μεταβλητών Εισόδου/Εξόδου Μονάδων

d : number of input features

h : number of hidden units

$x_t \in \mathbb{R}^d$: input vector to the LSTM unit

$f_t \in \mathbb{R}^h$: forget gate's activation vector

$i_t \in \mathbb{R}^h$: input/update gate's activation vector

$o_t \in \mathbb{R}^h$: output gate's activation vector

$h_t \in \mathbb{R}^h$: output vector of the LSTM unit (hidden state vector)

$c_t \in \mathbb{R}^h$: cell state vector

$W \in \mathbb{R}^{h \times d}$, $U \in \mathbb{R}^{h \times h}$, $b \in \mathbb{R}^h$: weights & bias parameters, ρυθμίζονται με **supervised learning**

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ & ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

Long Short-Term Memory (LSTM) (3/3)

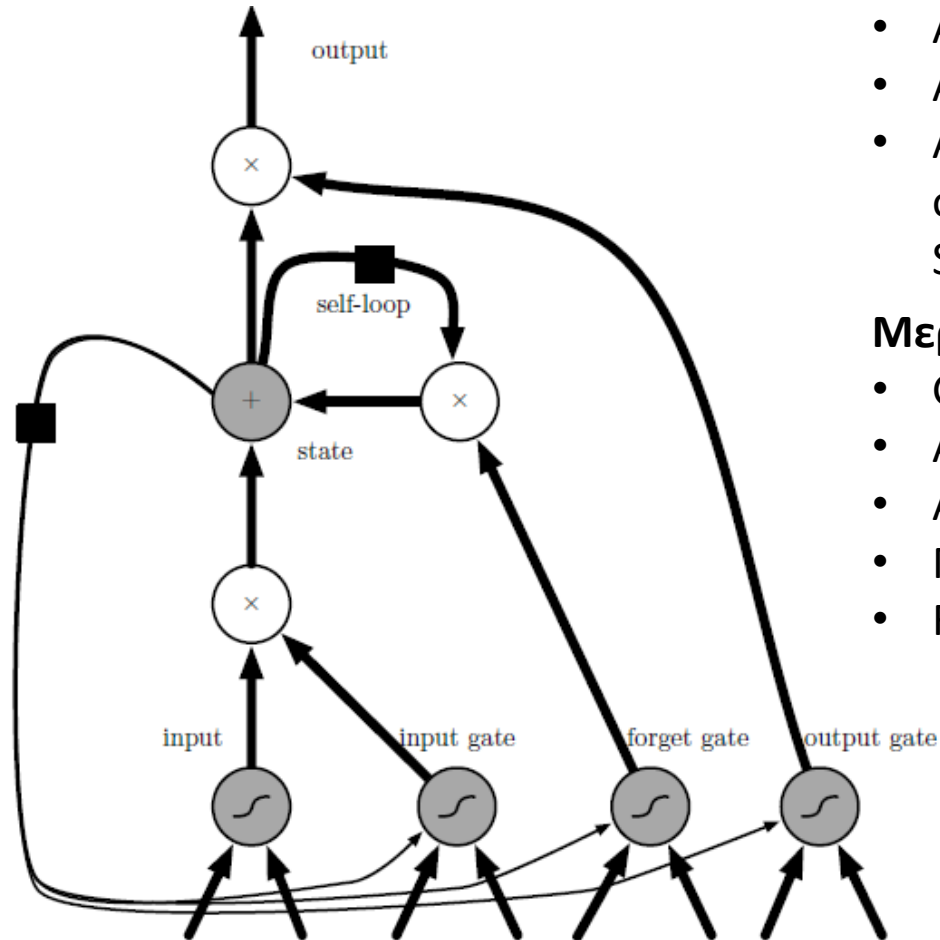
I. Goodfellow, Y. Bengio, A. Courville, "Deep Learning", Ch.10

Μερικά Πεδία Εφαρμογής LSTM

- Αναγνώριση χειρογράφων κειμένων
- Αναγνώριση φωνής
- Ανίχνευση ανωμαλιών σε υπολογιστικά συστήματα και δίκτυα – Intrusion Detection Systems (IDS)

Μερικές Εμπορικές Εφαρμογές LSTM

- Google (*Smartphone, Translate,...*)
- Apple (*Quicktype, iPhone, Siri...*)
- Amazon (*Alexa,...*)
- Microsoft (*Switchboard,...*)
- Facebook (*Automatic translation*)

Αποθήκευση Κατάστασης (State)

- Δυναμικός προσδιορισμός χρονικού παραθύρου μέσω **Forget Gate**
- Δυνατότητα πρόσβασης στη κατάσταση από άλλα στοιχεία (**Input. Output Gates**): **Peephole LSTM**
- Επιβλεπόμενη Μάθηση από **Labeled Datasets**